

Bohoslužby v Zábřeze 25.prosince 2015

J 1,1-18

Milé sestry, milí bratři, slavíme narození Páně. Je to veliká událost v dějinách našeho světa. Vždyť se Bůh stal člověkem, stal se jedním z nás, přišel tak naplnit dávné zaslíbení. S ním přišlo něco nového, doposud nevidaného. A také něco těžko uchopitelného. Příběh narození Ježíše má svou krásu, to je nesporné, ale má také svůj důvod. Ježíšovo narození v Betlémě je událostí, která má mnohem širší souvislosti. A na tyto souvislosti ukazuje začátek Janova evangelia.

Jan začíná vyprávět příběh, který jeho posluchači vlastně docela znají. Na počátku bylo slovo, tak začíná Jan. Když se nad tím zamyslíme, smíme slyšet i něco dalšího, příběh jiného počátku. Alespoň na první pohled jiného počátku. Na počátku Bůh stvořil nebe a zemi. Země byla pustá, nad propastnou tůň byla tma a nad tím vším Boží Duch. Do té temnoty Bůh promluvil. Zde je to slovo. Bůh pověděl své slovo a začal se utvářet svět. A tím prvním slovem bylo světlo. O tom Jan také mluví. V onom slově byl život a ten byl světlem lidí. Slovo, život, světlo. Zajímavá trojice se nám zde představuje. Zajímavá proto, protože patří k naší existenci.

Co znamená pro nás slovo? Jistě si pod tímto pojmem každý něco vybaví. Slovo je shluk hlásek, soubor písmen, řecký výraz, který používá evangelista Jan, má dokonce význam základního principu. Slovo je něco mocného, je to nástroj Božího tvoření. Ale přesto je zde ještě něco velice důležité pro naši existenci. Slovo nejsou jen hlásky, chvění zvuku, nebo filosofický princip. Důležitou vlastní slova je to, že dává smysl. Slovu smíme rozumět. Není to náhodný shluk hlásek, ale je to něco tvořené záměrně, má svůj význam. Zkusme si sami představit, jaký je to rozdíl, když budeme v nějaké temnotě a zazní jakési zvuky. Něco uslyšíme, ale nebudeme vědět, co to je, jak na to reagovat. Když ale zazní slovo, přinese to určitý pokoj. Slovo totiž nevzniká náhodně, ale někdo jej musel vyslovit. Někdo tu tedy je a to je základní předpoklad pro vznik vztahu. Zvuk může vzniknout náhodně, slovo má ale svého vědomého původce, se kterým je možné komunikovat. A to je důležité. Jistě si zde můžeme vybavit například biblického praotce Abrahama. Bůh k němu mluvil, Abraham slyšel a rozuměl. Neviděl ho, ale přesto mu stačilo slyšet, aby uvěřil. K tomu ukazuje i Jan, když mluví o slovu a životě. V tom slově byl život, protože slovo bez života nemůže přijít, skrze ně ale přichází to, co život naplňuje. Co je tím životem míněno?

Podobně jako slovo, i život má určitě mnoho definic, které jej popíší, přiblíží jako pojem. Avšak nějaká definice života a jeho projevů se jen stěží dotkne toho, co má na mysli Jan. Opět ukazuje ke stvoření. Vlastně nejlépe tomu porozumíme ve chvíli, kdy čteme o ztrátě života. Kdy člověk poprvé slyší, že propadne smrti? Kdy je odříznut od stromu života? Je to vy chvíli, kdy porušil Boží příkaz, aby nejedl ovoce stromu poznání. Je tedy patrné, že život souvisí s Bohem a s poslušností, s důvěrou jeho slovu. Slovo zakládá vztah, ve vztahu mezi Bohem a člověkem je pak právě onen život. Stejně jako slovo, i život není náhoda, ale má svůj původ a záměr. Vyrůstá ze slova, a to ze slova Božího. To znamená, že ve vztahu k Bohu nachází život svůj smysl, cíl, poznává své naplnění. Jedná se tak o samotný základ života, o jeho princip. Jan zde pracuje s předpokladem, že náš život je na Bohu závislý, je umožněn tím, že sám Bůh je živý. Proto jsme živými tvory i my. Nikoliv my, naše moudrosti, naše vyspělost, ale Bůh je garantem života, jeho trvání. Proto je to život, který se stává světlem lidí. Jak už jsem zmínil u praotce Abrahama, Bůh náš je jiný, než jakého znali jeho současníci. Je jiný právě v tom, že komunikuje, je tedy živý. A tím pádem se stává pro nás tím, čím je nám světlo.

O světle je všeobecně známo, že zahání temnotu. Bez světla si neumíme naše životy představit. Světlo nám dává možnost orientovat se v našem životním prostoru, dává nám určitý pocit samostatnosti. I když světla kolem máme mnoho, nejlépe si jeho moc uvědomujeme tehdy, když jej vidíme jako plamen svíčky v temné místnosti, světlo vánočního stromečku uprostřed tmavého pokoje. Světlo je něco úžasného. Evangelista Jan nám dosvědčuje, že takovýmto světlem se pro nás stává život z Božího slova. Tím, že je Bůh živý, může s námi mluvit, slyší nás, tím je součástí našeho života. Není jen součástí kultury, součástí nějaké naší identity, ale je součástí každého dne, každého našeho rozhodování, každého kroku. V tom je nám světlem, protože skrze něj smíme na to naše každodenní životní putování dobře vidět. A sami víme, že není vidět jako vidět. Vidět neznamená jen zpracovávat to, co máme před očima, ale také to, co je za tím, co nám běžně zůstane skryto, ale pohledem Božím to smíme poznávat. Vždyť zajisté rozumíme tomu, že nestačí jen vidět před sebou například lva. To našemu rozhodování moc nepomůže, pokud zároveň kdesi v nás nepoznáme, že vidět lva znamená stát před nebezpečím. V tom je tedy to světlo. Nejen že vidíme, ale také v tom, že rozumíme tomu, co vidíme.

Právě ono světlo je něco, co se pro Jana stává důležitou součástí jeho úvodu k Ježíšovu příběhu. Mluvení o slovu, životu a světle ukazuje ke stvoření, k tomu, že Bůh člověku dal nejen život, ale také mu dal možnost poznávat jeho přítomnost a z ní čerpat sílu k životu i světlo na jeho cestu. Jenže do toho všeho vstoupil hřích. Člověk se nechal svést k tomu, aby se vzbouřil Božímu příkazu, aby dělal, že neslyší jeho slovo. Tím se odřízl od pramene života a s tímto odříznutím ztratil i světlo pro svůj život. I když lepší by bylo mluvit o tom, že spíše to světlo mu bylo zastíněno. Když se člověk vzdává Boží lásky, přestává vidět jako ve světle. Avšak to neznamená, že to světlo přestává svítit. A to je bod, ve kterém Jan navazuje nejprve dílem Jana Křtitele a pak Ježíše. Skutečnost, že ono světlo ve tmě stále svítí a tma jej nemůže pohltit, to je skutečnost Boží milosti. Lidský hřích neodvrací Boží lásku, Bůh se člověku nestává nepřitelem, není k němu lhostejný. Stále mu je světlem. Jediné, oč tak jde, je jen to, aby se člověk k tomu

světlu vrátil, aby v tom světle toužil zase vidět celý svět.

Příchod Božího Syna, Ježíše, je výzvou k pohledu na svůj život. Je jisté, že se většinou této životu jeví bezproblémovým, pohodovým, nic mu neschází. Ale je to opravdu pravdivý pohled? Není to naše vidění poněkud zatemněno? Ježíš přišel, aby ukázal k tomu, že v našem světě má svou moc hřích. Tím nemyslím nějaké špatné skutky, podvádění nebo chození babičce na čokoládu. Hřích je hlavně deformace lidského myšlení, převrácení toho, co je dobro a co je zlo. Je to také ztráta pokoje a vposledku i vlastní svobody. Hřích je to, co člověku stále našeptává, že je dobře, že se na Boha vykašlal, že jej neposlouchá, protože sám přece nejlépe ví, co je dobré. Hřích je v tom, když člověk sám sebe činí mírou toho, co je dobro a co zlo. Právě z toho nás Ježíš přišel vysvobodit, když ukazuje, jak důležité jsou například ony tři věci, které zmiňuje evangelista Jan v prologu svého evangelia. Slovo, život, světlo. Schválně si to můžeme zkusit představit, jak to funguje bez Boha. Určitě uvidíme, že zde nějaký rozdíl. Například ono slovo. Dábel používá také slova, stejně jako my. Ovšem, k čemu to slovo vede? Je v něm život? Je život v tom, co mluvíme a děláme? A vede to také k tomu, že člověk má světlo, tedy dobře se orientuje, rozlišuje mezi nebezpečím a pokojem? Jestliže na to dokážeme odpovědět ano, jsme dobří. Ale musí to být odpověď upřímná a musí jít o každé slovo. Myslím, že nikdo z nás nedokáže říct, že každé jeho slovo vede k životu a přináší světlo. Některá ano, ale všechna určitě ne. V tom případě je pro nás platná Ježíšova výzva, abychom sundali brýle, kterými koukáme na svět a podívali se tak, jak ho ukazuje Ježíš. Pak porozumíme tomu, proč přichází jako Boží Syn do naší lidské bídy, proč snáší ono velikou chudobu při narození a nesmírnou nespravedlnost před svou smrtí. Je to právě lidské slovo, které křičí ukřižuj, proti Božímu, jenž otvírá bránu temného hrobu, přivádí Ježíše k životu a s ním i nás všechny.

Boží Syn přichází, aby nás vrátil k onomu počátku, o kterém mluví úvod Janova evangelia. To je smysl jeho působení. A tak smím poznávat, že právě to světlo, které v něm přichází je nám zvěstí nového života. Je to světlo, které stále svítí, temnota jej nemohla pohltit, stejně jako hřích nemohl umlčet Boží lásku. Proto v Ježíšově příchodu slyšíme slovo milosti, slovo zvoucí zpět do společenství Otce. A tak jestliže jsme nyní četli, že ze slova pochází život a život je naším světlem, smíme se vydat tou samou cestou zpět a nacházet, že světlo seslané v Ježíši nám ukazuje k životu. Dává nám poznat, že jsme stvořeni k tomu, abychom žili, ne však sami pro sebe, sami ze sebe, ale z Boží milosti, z Božích sil. Získáváme zpět život, protože se vracíme k Bohu, vracíme se k jeho slovu. Ježíšovo dílo je dílem návratu k počátku a tímto počátkem je slovo. Ze slova můžeme opět vycházet do svého života.

Na počátku bylo slovo, které dalo člověku život a provádí jej temnotou. To slovo zde máme stále. Nejen, že se stalo tělem, když přišel Ježíš do světa. Stalo se základem našeho života, když Ježíš vešel do našeho nitra, stal se Pánem našich dní. Kéž Boží slovo stojí na počátku každého našeho dne.

1.svátek vánoční 25.prosince 2015

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Úterý, 01 Březen 2016 12:01 -

Pane Ježíši, sklonil ses k nám ve svém slově, dal jsi nám poznat Boží lásku, slovem své dobré zprávy jsi uzdravil naše životy. Dej, ať na tvé slovo nezapomínáme, dej, ať ho toužíme poznávat s hledat každý náš den.

Amen.